

PLANNEN MET NATUUR!

Groene wet- en regelgeving en decentrale overheden

Inleiding

De veranderende natuurwetgeving heeft grote gevolgen voor gemeenten en andere decentrale overheden.

Daarbij komen vele vragen naar voren:

- Welke betekenis heeft de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen?
- Wat zijn de gevolgen van het aanwijzen van Vogel- en Habitatrichtlijngebieden?
- Welke rol speelt de gemeente bij het uitvoeren van soortenbeschermingsplannen?
- Hoe kan men de EHS en verbindingzones het best inpassen in lokaal beleid?

Al deze vragen zijn essentiële momenten waarop men dient te 'plannen met natuur'.

Mensen en Natuur

Alterra en LEI gaan de komende 2 jaar binnen het onderzoeksprogramma 'Mensen en Natuur' van het Ministerie van LNV in samenwerking met de VNG onderzoeken hoe natuurbeleid en wet- en regelgeving bij decentrale overheden pro-actief en constructief toegepast kunnen worden. Deze flyer geeft u een overzicht van wat u van ons kunt verwachten én hoe u zelf actief hieraan bij kunt dragen!

INTRO EN DOEL PROJECT

De huidige groene wet- en regelgeving in Nederland wordt door velen, waaronder de VNG, als uiterst complex ervaren. De laatste jaren is er veel publiciteit geweest rondom de implementatie van de Vogel- en Habitatrichtlijn, de inwerkingtreding van de Flora- en faunawet in 2002 en de op handen zijnde nieuwe Natuurbeschermingswet. De decentrale overheden hebben te maken met soortenbescherming en gebiedsbescherming en met nationale wetgeving en Europese regelgeving, kortom een breed scala aan wet- en regelgeving op het gebied van natuurbescherming. De grote vraag is hoe decentrale overheden actief en goed om kunnen gaan met natuur.

- Hoe kunt u het landelijk natuurbeleid (inclusief het natuurbeschermingsrecht) goed implementeren en toepassen?
 - Hoe moet u de ecologische betekenis van begrippen uit de groene wetgeving duiden?
 - Hoe kunt u burgers en organisaties betrekken bij lokaal natuurbeleid?
 - Hoe kunt u het ruimtelijk ordeningsspoor afstemmen met het natuurbeschermingsspoor?

WERKWIJZE PROJECT

Het project Plannen met Natuur! is een mix van wetenschappelijk kennis, maatschappelijke processen en praktijkervaringen. Op diverse momenten wordt daartoe contact gelegd met betrokken medewerkers bij decentrale overheden, via workshops, interviews etc.

'Plannen met Natuur! bestaat uit drie op elkaar afgestemde deelprojecten:

1. Natuurbeleid bij decentrale overheden
2. Ecologische kennis en participatie binnen gemeenten
3. Natuurbeschermingsrecht en ruimtelijke planvorming

Het project kent een inhoudelijke klankbordgroep waar vertegenwoordigers van diverse maatschappelijke organisaties zitting in hebben. Ook komt er een gebruikersgroep bestaande uit beleidsmedewerkers

Om hier een goed én in de praktijk bruikbaar antwoord op te kunnen geven is het onderzoeksproject Plannen met Natuur! in 2003 gestart. 'Plannen met Natuur!' decentrale overheden ondersteunen bij de implementatie van het Nederlandse natuurbeleid.

Het uitgangspunt voor de inzet van deze kennis is breed gekozen. Er wordt niet alleen uitgegaan van het handhaven van de regelgeving, maar juist van een zorgvuldige omgang met actuele en potentiële natuur- en landschapswaarden. Het gaat dus om een visie of missie die ten doel heeft te komen tot een verbetering van de natuurkwaliteit. Het leidende motto daarbij is dat natuurbehoud gelijk staat aan verantwoordelijkheid nemen; wie de schoen pas trekke hem aan. Dit moet leiden tot een constructieve, pro-actieve benadering van uitvoering en toepassing van groene wet- en regelgeving.

- Breed draagvlak bij alle partijen
- Duidelijke afstemming RO-spoor en NB-spoor
- Geen procesvertraging meer
- Gemotiveerde bestuurders en betrokken ambtenaren

Kortom: Hogere effectiviteit natuurbeleid en beheer

Ofwel: **Plannen met Natuur!**

natuur en ruimtelijke ordening van gemeenten, ten behoeve van het opstellen van de handreiking. Als u graag hierin zitting wilt nemen kunt u dat doorgeven aan de contactpersoon achter op deze flyer of via onze website www.mensenennatuur.nl waar u ook met al uw vragen, opmerkingen en bijdragen terecht kunt. Via deze website kunt u zich ook op de hoogte stellen van de laatste resultaten van het project Plannen met Natuur!

N A T U U R !

Deel project 1: Natuurbeleid bij decentrale overheden

Via het project 'Natuurbeleid bij decentrale overheden: Huidige inpassing bij ruimtelijke ingrepen' willen we meer inzicht krijgen hoe lokale en regionale overheden aankijken tegen natuurbeleid, met de nadruk op de toepassing van groene wet- en regelgeving. Wat beschouwen zij als hun taken op dit gebied? Welke motivatie hebben zij bij het toepassen van natuurbeleid bij ruimtelijke ingrepen? Welke elementen zijn bepalend voor deze houding? Via een tiental casestudies zal dit onderzocht worden. Het onderzoek mondt uit in aanbevelingen ten behoeve van een betere afstemming tussen natuurbeleid en ruimtelijke ordening bij decentrale overheden.

Deel project 2: Ecologische kennis en participatie binnen gemeenten

Hoe kan ecologische kennis en participatie vanuit burgers en lokale natuurgroeperingen ertoe bijdragen dat gemeenten goed met natuur omgaan, conform de wet- en regelgeving? Deze vraag willen we binnen dit deelproject beantwoorden. Ten eerste richt het project zich op de ecologische kennis die volgens de natuurwetgeving en natuurconcepten bij gemeenten aanwezig moet zijn. Wanneer inventariseren? Wat is een goede inventarisatie? Hoe beoordeel je de effecten van een ruimtelijke ingreep op gebieden en soorten? Hoe stel je het duurzaam voorkomen van een populatie vast? Ten tweede probeert het project effectieve samenwerkingsvormen tussen gemeentelijke beleidsambtenaren en lokale natuurgroeperingen en regionale overheden te inventariseren en bevorderen. Dit wordt onder meer gedaan door uitwisseling van gemeentelijke ervaringen te ondersteunen. Tezamen moet dit ertoe leiden dat gemeenten al in een vroeg stadium en met breed draagvlak actief anticiperen op de natuurwaarden in hun gebied waardoor onaangename verrassingen worden voorkomen.

Deel project 3: Natuurbeschermingsrecht en ruimtelijke planvorming

De Wet op de Ruimtelijke Ordening is niet gekoppeld aan de Flora- en faunawet en (nog) niet aan de herziene Natuurbeschermingswet. Toch zijn het ruimtelijk ordeningsspoor en het spoor van de natuurbescherming aan elkaar verbonden: bij ruimtelijke plannen moet in de besluitvorming rekening worden gehouden met de resultaten van mogelijke afwegingen op grond van wettelijke beschermingsbepalingen.

Dit project bekijkt vanuit gemeentelijke planprocessen op welke momenten men te maken krijgt met de groene wet- en regelgeving. Een integrale benadering (soorten én gebiedenbescherming; nationale wetgeving en Europese regelgeving; planologische en juridische sporen) staat daarbij voorop. Een belangrijke basis vormen de uitkomsten van deelproject 1 en 2. Eindproduct wordt een handreiking voor gemeenten met o.a.:

- Integratie van het natuurbeschermingsrecht in de ruimtelijke planvorming van lokale overheden;
- Pro-actief anticiperen op waardevolle natuur en beschermde soorten in stedelijk gebied en buitengebied;
- Actief handhaven, voorschriften opstellen, (laten) inventariseren en monitoren
- Op het juiste moment afwegen en toetsen voor Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet en (voorlopig nog) Habitatrichtlijn.

i PLANNEN MET NATUUR!

Algemene informatie

- Opdrachtgever: Ministerie van LNV
in samenwerking met Vereniging
van Nederlandse Gemeenten
- Uitvoering: Alterra Research Instituut voor de
Groene Ruimte
Landbouw Economisch Instituut
- Looptijd: 2003-2004

Meer weten?

- Voor algemene informatie over het project Plannen met Natuur! bezoekt u onze website www.mensenennatuur.nl
- Voor specifieke informatie over de deelprojecten neemt u contact op met:

Natuurbeleid bij decentrale overheden:
Janneke Vader, Landbouw Economisch Instituut
e-mail: Janneke.Vader@wur.nl

Ecologische kennis en participatie binnen gemeenten:
Robbert Snep, Alterra Research Instituut voor de
Groene Ruimte
e-mail: robbert.snep@wur.nl

Natuurbeschermingsrecht en ruimtelijke planvorming:
Mirjam Broekmeyer, Alterra Research Instituut voor
de Groene Ruimte
e-mail: mirjam.broekmeyer@wur.nl

- Ook kunt u contact opnemen met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Contactpersoon: Marianne van Steenis
e-mail: marianne.vansteenist@vng.nl

